

Ale kommun

kommun@ale.se

Rektorn vid Himlaskolan

anna.koppfeldt-sandstrom@ale.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Himlaskolan
i Ale kommun

Tillsyn i Himlaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ale kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Himlaskolan besöktes av Skolinspektionen den 16-17 oktober 2012 och med anledning av en fördjupad tillsyn av området Bedömning och betygsättning även den 21 november 2012.

Fakta om skolan

Vid Himlaskolan finns cirka 400 elever fördelat på förskoleklass och årskurserna 1-9. Drygt 100 elever har också plats i skolans fritidshemsverksamhet. Skolenheten är belägen i samhället Alafors i centrala delen av Ale kommun. Skolans pedagoger är organiserade i tre arbetslag, ett för F-5, samt Lag Nord och Lag Syd med elever i årskurserna 6-9. Varje arbetslag leds av en arbetslagsledare som har möten med rektor en gång varje vecka. Rektor har vid tillfället för tillsynen arbetat drygt tre år vid skolan. Skolans ledningsgrupp består förutom rektor av en utvecklingsledare, skolbarnsomsorgschef samt enhetschef för service. I Himlaskolans lokaler driver personal från Ale Fritid dagtid ett elevcafé och på kvällstid en fritidsgård som är öppen för elever i årskurserna 6-9.

Skolan redovisar vid tillsynen en sammanställning av måluppfyllelsen, årskursvis, från vårterminen 2012. Där framgår bland annat hur stor andel elever i årskurs 3 som bedömdes nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i de ämnen där det finns nationellt fastslagna kunskapskrav. Siffrorna varierar mellan som lägst 72 procent i ämnet svenska och som högst 100 procent i de samhällsorienterande ämnena (SO) samt i de naturorienterande ämnena. Himlaskolan redovisar vid tillsynen ingen sammanställning av elevernas kunskapsresultat i relation till kunskapskraven i läroplanen (Lgr 11) för elever i årskurs 6. Resultaten vid de nationella ämnesproven för elever i årskurs 6 (vårterminen 2012) visar att andelen elever som nådde kravnivån (av de elever som genomförde alla delproven) vid delproven i ämnet svenska varierar mellan som lägst 61 procent och som högst 100 procent. I ämnet matematik är motsvarande siffror 67 procent och 84 procent, och i ämnet engelska varierar andelen elever som nådde kravnivån vid de olika delproven mellan 74 procent och 87 procent. Resultaten vid de nationella ämnesproven är dock inte att likställa med om eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås då samtliga kunskapskrav inte mäts i dessa prov. Nationella ämnesprov är tänkt att vara ett av flera redskap för att bedöma måluppfyllelsen.

Offentlig statistik visar att 77 procent av eleverna avslutade årskurs 9 med betyg i samtliga ämnen läsåret 2011/12 vilket är i nivå med riket som helhet. Jäm-

fört med läsåret 2010/11 var detta en markant förbättring för Himlaskolan då motsvarande siffra var 62 procent. Av eleverna vid Himlaskolan var läsåret 2011/12 90 procent behöriga till yrkesprogram vid gymnasieskolan och 88 procent var behöriga till högskoleförberedande program. Det genomsnittliga meritvärdet för elever vid Himlaskolan var samma läsår 194 poäng, att jämföra med 201 för kommunala skolor i Ale som helhet, 222 för kommungruppen och 211 för riket. Himlaskolans meritvärde har därmed ökat i jämförelse med läsåret 2010/11 (179). Sett över en femårsperiod har meritvärdet varierat mellan 179 poäng och 196 poäng. Statistiken visar att det 2012 var mycket stora skillnader på flickors (217) och pojkars (149) genomsnittliga meritvärde.

Helhetsbedömning

Mer än var femte elev vid Himlaskolan lämnar sin grundskoletid utan att få betyg i samtliga ämnen. Endast 59 procent (2012) av pojkarna var behöriga till vissa av gymnasieskolans högskoleförberedande program och pojkars meritvärde var hela 69 poäng lägre än flickors samma år. Skolan behöver finna förklaringar till varför eleverna når de resultat de gör. Genom att analysera elevernas kunskapsresultat, i samtliga ämnen, kan skolan skapa en viktig grund för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete, i syfte att identifiera utvecklingsområden och sätta in åtgärder som leder till en ökad måluppfyllelse. I arbetet med att analysera elevernas måluppfyllelse är det viktigt att inte bara utgå från de resultat eleverna når efter avslutad skolgång (årskurs 9). Det är också viktigt att ta ett bredare perspektiv och i arbetet med att öka elevernas måluppfyllelse analysera exempelvis varför 100 procent av eleverna i årskurs 3 bedömdes nå kunskapskraven i SO- och NO- ämnena (2012), medan 16 procent av eleverna i årskurs 9 inte fick betyg i ett eller flera av de ämnen som ingår i ovan nämnda ämnesblock.

Skolans rektor är väl förtrogen med kraven i styrdokumentet och har tillsammans med personalen påbörjat processer i syfte att utveckla Himlaskolans verksamhet. Exempelvis har rektor analyserat resultaten vid de nationella ämnesproven i matematik för elever i årskurs 6 (2012) och därigenom även skapat en modell för att analysera elevernas resultat i samtliga ämnen som ingår i elevernas utbildning.

Tillsynen visar på en rad olika områden, som är viktiga för elevernas måluppfyllelse, där skolan måste utveckla sitt arbete. Ett flertal av dessa kritiserades även vid Skolinspektionens förra tillsyn av Himlaskolan (2008). Exempelvis fanns redan då brister i studieron för vissa elever, uppföljningen och utvärderingen av elevernas kunskapsresultat omfattade inte alla ämnen och arbetet med elevernas åtgärdsprogram behövde utvecklas. Skolan och huvudmannen måste nu vidta nödvändiga åtgärder för att förbättra verksamheten så att alla

elever får tillgång till en utbildning av god kvalitet. Verksamheten präglas av att det saknas samsyn inom en rad områden, vilket gör att kvaliteten på elevernas utbildning inte blir likvärdig. Exempelvis ges vissa elever möjlighet till inflytande över sin utbildning och är väl informerade om grunderna för bedömning- och betygsättning, medan det kan se annorlunda ut för andra elever.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden nödvändiga för huvudman att åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ale kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 30 mars 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Ale kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Rektorer och lärare måste vidta de åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Enligt förarbetena till skollagen måste utbildningen utformas så att den dagliga verksamheten på skolenheterna tillförsäkrar eleverna trygghet och studiero. Enligt läroplanen ska skolan sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

Enligt intervjuer med elever varierar studieron mellan olika klasser. Främst är det elever i årskurserna 6-9 som uttrycker att det kan vara stökigt på lektionerna. De lite äldre eleverna berättar också att en och samma klass kan vara lugn och arbeta jättebra med några lärare, men bli stökig och högljudd med andra lärare. Enligt eleverna beror detta på att lärarna agerar på olika sätt mot eleverna och att vissa lärare inte klarar av att skapa en lugn miljö i klassrummet. Vid intervjuer med personal framkommer att det finns klasser vid skolan där det är svårt att skapa studiero. Personal från elevhälsan beskriver att de arbetat aktivt i några årskurser för att skapa en trygg och lugn klassrumsmiljö där eleverna ska kunna koncentrera sig på sitt skolarbete och att insatser gjorts både kring

enskilda elever och på gruppnivå. Enligt rektor görs det fortlöpande en rad insatser i syfte att komma tillrätta med den bristande studieron som präglar några klasser vid Himlaskolan. Skolan redovisar vid tillsynen dokumentation som visar att det pågår ett arbete med att förbättra studieron. Bland annat har rektor beslutat om förändringar i lärarnas mentorskap, vilket är nytt för höstterminen 2012 och något som rektor anser ha gett positiv effekt. Rektor säger att de också arbetar med att få struktur på arbetet med ordningsregler och åtgärdstrappan med disciplinära åtgärder. Rektor bedömer att studieron inte är tillräckligt bra i några av klasserna och berättar att det finns en plan för hur de ska arbeta för att öka studieron. Enligt rektor visar enkäter som skolan genomfört att de lite yngre eleverna inte upplever studieron som något problem. Skolinspektionens enkäter och besök gjorda i verksamheten bekräftar bilden av att alla elever inte har tillgång till en studiemiljö som präglas av studiero.

Utredningen visar att det brister i studieron i några klasser vid Himlaskolan. Skolinspektionen kan konstatera att skolan måste analysera orsaken till den bristande studieron och vidta åtgärder för att garantera elevernas rätt till studiero. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3 § skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Särskilt stöd

Bedömning

Ale kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Skolan ska ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Rektor ska se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skolförordningen ska studiehandledning på modersmålet ges till elever som har behov av det. Skollagen anger att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Vid samtal med rektor framkommer att ingen elev vid Himlaskolan ges studiehandledning på modersmålet trots att behovet finns. Enligt rektor är det en rektor vid en annan skolenhet som organiserar modersmålsundervisningen samt studiehandledning på modersmål. Rektor bedömer att några elever vid skolan skulle behöva särskilt stöd i form av studiehandledning på modersmål i sin skolgång, men att det inte funnits personal med rätt kompetens att tillgå från modersmålsenheten.

Av intervjuer med lärare och elevhälsan framkommer att det finns rutiner för arbetet med att utarbeta åtgärdsprogram. Skolans specialpedagoger har delegation på att initiera den utredning som görs inför att ett åtgärdsprogram utarbetas. Enligt en av skolans specialpedagoger följs de beslutade åtgärderna upp inom 6-8 veckor efter att beslut om åtgärdsprogram fattats. Vid intervjuer med lärare framkommer att de anser att de är inne i en process där de utvecklar arbetet med åtgärdsprogram och hur de ska skrivas för att fungera som stöd till eleven. Enligt skolans rektor är en del lärare osäkra på hur man skriver åtgärdsprogram och rektor uppger att alla åtgärdsprogram inte är tillräckligt bra ännu. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av är det inte alltid tydligt vilka elevens behov är och hur de åtgärder som presenteras är kopplade till elevens behov. I åtgärdsprogrammen saknas generellt en beskrivning av hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av utredningen framgår att särskilt stöd inte ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till eftersom elever i behov av studiehandledning på modersmålet inte ges detta. Vidare framgår att rektorn inte tar tillräckligt ansvar för att det i åtgärdsprogrammen alltid framgår vilka behoven är, hur de ska tillgodoses, och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

5 kap. 4 § skolförordningen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Ale kommun en anmärkning.

Ale kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 30 mars 2013.

Undervisning och lärande

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Lärarna ska ge elever som lätt når kunskapskraven, som minst ska uppnås, ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling

Motivering

Skollagen anger att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Vid intervjuer med elever ger de exempel på lärare som ger dem individuella utmaningar att utvecklas så långt som möjligt i ämnen där de lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås. Enligt eleverna varierar det dock mellan olika lärare och ämnen i vilken utsträckning de får utmaningar att utvecklas vidare. I vissa ämnen ska alla göra samma uppgifter och eleverna tycker att de extrauppgifter de får mest handlar om att göra fler uppgifter av samma sort som det de redan gjort och inte innebär någon ny utmaning. Vid intervjuer med personal framkommer att det finns exempel på lärare som redan i planeringsstadiet tänker in den grupp av elever som behöver extra utmaningar för att utvecklas vidare. Någon av lärarna säger att mycket tid går åt till att hjälpa elever att nå ett betyg och att det av tidsbrist kan vara svårt att hinna utmana alla elever. Enligt rektor har skolan de senaste två åren lagt mycket tid på de elever som riskerat att inte komma in på gymnasiet, detta på bekostnad av dem som behöver stimuleras för att nå de högre betygsstegen. Vidare säger rektor att den process som pågår kring arbetet med formativ bedömning och skriftliga omdömen är viktig i arbetet med att ge alla elever utmaningar att utvecklas vidare.

Av utredningen framgår att alla elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås inte alltid ges ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Då tillsynen visar exempel på pågående processer, bland annat kring arbetet med formativ bedömning, bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

3 kap. 3 § första meningen skollagen

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och det ska finnas en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.
- Eleverna ska ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. Enligt läroplanen ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. Den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med planeringen av verksamheten. Rektor har ansvaret för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Vid samtal med elever framkommer att deras möjligheter till inflytande över sitt lärande varierar mellan olika ämnen och lärare. De beskriver att de i vissa ämnen kan vara med och påverka exempelvis i vilken ordning olika arbetsområden ska läsas eller hur redovisningar ska ske. I något fall kan de också beskriva att de varit med i planeringen av ett arbetsområde och fått påverka vad de ska arbeta med. Enligt lärarna varierar det mellan olika arbetsområde i vilken utsträckning eleverna har inflytande över undervisningen. Vid intervju med lärarna framkommer att det inte finns någon gemensam planering vid skolan kring hur elevernas inflytande ska öka utifrån ålder och mognad och att lärarna konstaterar att arbetet med att ge eleverna inflytande kan utvecklas. I den verksamhetsredogörelse som rektor skrivit inför Skolinspektionens tillsyn framkommer att eleverna uppmuntras att göra val i det vardagliga arbetet och att eleverna i vissa ämnen, som exempelvis slöjd och bild, kan få bestämma både vad de ska jobba med, vilka metoder de ska använda samt hur deras arbete ska redovisas. Vidare skriver rektor att kursplanerna oftast styr innehållet i undervisningen i de mer teoretiska ämnen, men att lärarna försöker ge eleverna utrymme genom att välja redovisningssätt och metoder för arbetet. Eleverna är enligt rektor delaktiga i upprättandet av sina individuella utvecklingsplaner

och får då möjlighet till inflytande över sin utbildning. Vidare uppger rektor att efter varje undervisningsområde, som styrs genom pedagogiska planeringar, får eleverna utvärdera och på så sätt ha en dialog med lärarna om innehållet. I verksamhetsredogörelsen uppges också att alla klasser på Himlaskolan har klassråd där de styr över vad som diskuteras och att de åsikter som eleverna har om sin skola och utbildning förs sedan vidare till skolans två elevråd som träffas en gång per månad, samt att det inom elevrådet i årskurs 6-9 sker ett utvecklingsarbete där det under kommande läsår ska inrättas ett studieråd.

Av utredningen framgår att eleverna vid Himlaskolan inte alltid ges ett aktivt inflytande över utbildningen eftersom utformningen av inflytandet inte anges i planeringen av verksamheten och skolan inte har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Alla elever har därmed inte ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Då det vid Himlaskolan finns exempel på hur elever ges ett aktivt inflytande över utbildningen och skolans rektor redovisat hur skolan genom bland annat sina pedagogiska planeringar och inrättandet av ett studieråd avser att utveckla detta arbete ser Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

4 kap. 9 § och 14 § första stycket skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Lärarna ges inte tillräckligt stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg
- De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser inte alltid elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven
- I de individuella utvecklingsplanerna framgår inte vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt

Motivering

Enligt skollagen ska rektor se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. Vidare anger skollagen att läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Enligt offentlig statistik var det stora skillnader mellan elevernas resultat vid de nationella ämnesproven (årskurs 9, 2011) och elevernas slutbetyg. Exempelvis fick 67 procent av eleverna ett högre slutbetyg än provbetyg. Intervjuer med lärare visar att de känner till skillnaderna mellan prov- och slutbetyg i de fall de själva undervisar i något av berörda ämnen, men att skillnaderna inte varit ämne för någon övergripande diskussion i personalgruppen. Vidare berättar lärarna att rektor ser till att personalen träffas för samrättning av nationella ämnesprov. Av intervjuer med lärarna framkommer att de kontinuerligt pratar med varandra när de ska sätta betyg och för några år sedan samarbetade skolan med andra skolor då de hade ämnesmässiga gemensamma konferenser. Vid tillfället för tillsynen är skolan inte med i något sådant utbyte. Några lärare träffar på eget initiativ, eller genom olika kommungemensamma projekt, personal från andra skolor i kommunen och då förekommer det enligt lärarna bedömningsdiskussioner även om syftet med träffen kanske varit något annat. För de lärare som saknar ämneskollegor vid skolan har man tidigare haft studiedagar (för två år sedan) där man diskuterat med andra lärare inom samma ämne. Vidare uppger lärarna att bedömningsfrågor diskuteras på konferenser inom skolan, ofta tillsammans med rektor. Enligt rektor gjordes ingen gemensam analys av skillnaderna mellan resultat vid nationella ämnesprov och elevernas betyg (2011), men rektor hade enskilda samtal med lärare i berörda ämnen. Enligt rektor visar skolans egen sammanställning på små avvikelser mellan resultaten vid de nationella ämnesproven (2012) och elevernas betyg i ämnena svenska och engelska, men att man i ämnet matematik kan se lite större skillnader. Analyser av resultaten har nu gjorts för att påvisa vad skillnaderna beror på. Rektor uppmuntrar de lärare som saknar ämneskollegor vid skolan att träffa pedagoger från andra skolor för att diskutera bedömningsfrågor, men det finns inget krav på lärarna att göra det. Vidare uppger rektor att hon bland annat vid medarbetarsamtal lyfter frågor om betyg och bedömning och att hon arbetar för att lärarna ska komma ifrån vanan att sätta betyg på alla delmoment eleverna gör, istället vill rektor att eleverna via formativ bedömning och skriftliga omdömena ska få information om hur elevens fortsatta kunskapsutveckling ska ske.

Vid samtal med elever som går i grundskolans högre årskurser framkommer att de får skriftliga omdömen i alla ämnen som ingår i utbildningen. Enligt eleverna ger de skriftliga omdömena i vissa ämnen hjälp så att eleven vet vad han/hon behöver utveckla för att komma vidare i sin utveckling och sikta mot de högre betygsstegen, medan det i andra ämnen är svårt att förstå vad läraren menar. Vid intervju med såväl lärare som rektor framkommer att arbetet med individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen är under utveckling vid skolan. Rektor uppger att skolan har arbetat mycket med att utveckla sitt arbete kring formativ bedömning, att det tar tid att förändra synen på bedömning, men att personalen är mycket intresserad och att som hon uttrycker det ser en vändning. Vidare uppger rektor att det finns behov av att utveckla elevernas skriftliga omdömen så att det framgår vad som behöver göras för att varje elev ska nå minst de kunskapskrav som ska uppnås. Skolan har enligt rektor lagt stort fokus på att förstå läroplanen (Lgr11) och behöver nu lägga ytterligare tid på att utveckla arbetet kring bedömning.

De individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av är av skiftande kvalitet. I några exempel är elevernas kunskapsutveckling tydligt kopplad till kunskapskraven, medan det i andra är mer fokus på olika moment som ska genomföras. I elevernas individuella utvecklingsplaner framgår inte alltid heller hur skolan avser att arbeta för att eleven ska ges möjlighet att utvecklas så långt som möjligt.

Av utredningen framkommer att lärarna inte ges tillräckligt stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Vidare framkommer att de skriftliga omdömena inte alltid tydligt visar elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och att det inte alltid i de individuella utvecklingsplanerna framgår hur skolan avser arbeta för att eleverna ska utvecklas så långt som möjligt. Eftersom rektor visar god kännedom om de krav som skollagen och andra författningar ställer på skolans arbete med bedömning och betygsättning och det vid skolan finns en pågående process där formativ bedömning och utveckling av elevernas individuella utvecklingsplaner ingår, ser Skolinspektionen bristen som mindre allvarig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

3 kap. 14 § och 10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektor tar inte tillräckligt ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektor för att skolenhetens resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektor ansvarar även för att kvalitetsarbete genomförs på enhetsnivå och att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Dokumentation som rektor sänder till Skolinspektionen inför tillsynen visar att det vid Himlaskolan görs olika uppföljningar och utvärderingar av verksamheten vid skolan. Enligt rektor används diagnosmaterialen Nya Språket lyfter och Diamant som en del i arbetet med att följa upp elevernas kunskapsutveckling i ämnena svenska och matematik (elever i årskurserna 1-5). Vid skolan saknas dock dokumenterade analyser av elevernas kunskapsresultat i förhållande till kunskapskraven i alla ämnen. Exempelvis finns det ingen dokumentation som visar att skolan, i syfte att identifiera utvecklingsbehov och dra upp riktlinjer för det fortsatta arbetet, analyserat varför eleverna i årskurs 9 (2012) hade sämre måluppfyllelse i de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena än i andra ämnen. Resultaten av värdegrundsarbetet är inte sammanställt eller analyserat i något dokument.

Vid tillsynen beskriver rektor att hon genom bland annat intervjuer med elever och personal, som i våras genomförde de nationella ämnesproven för årskurs 6 i ämnet matematik, har gjort en analys av provresultaten. Detta i syfte att identifiera vilka förmågor det är eleverna inte klarar att visa vid proven. Utifrån analysen har sedan diskussioner med lärarna som undervisar eleverna i skolans tidigare år ägt rum så att åtgärder kan vidtas i syfte att förbättra elevernas måluppfyllelse. Vidare beskriver rektor att skolan avser använda samma modell för analys av betygsresultaten i övriga ämnen.

Av utredningen framgår att rektor inte tar tillräckligt ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling.

ing av utbildningen. Himlaskolan behöver utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete, bland annat genom att analysera måluppfyllelsen i samtliga ämnen som ingår i utbildningen. Skolan behöver också utveckla dokumentationen av sitt kvalitetsarbete så att det omfattar även värdegrundsarbetet. Då tillsynen visar att skolans rektor har god kännedom om skollagens krav på ett systematiskt kvalitetsarbete och bland annat tagit fram en modell för att kunna analysera kunskapsresultaten i alla ämnen, bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Karin Widlund och utredare Magnus Jonasson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Mats Aronsson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).